

Bratislavský KURIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Kto bude opravovať Most SNP?

Prvotnú informáciu o zlom technickom stave Mostu SNP sme vám priniesli v roku 2022, kedy na verejnosť prenikli informácie o tom, že jeho stav má dokonca predchádzať havarijnemu. Čo sa za dva roky zmenilo a ako kritickú situáciu riešilo vedenie mesta, sme zisťovali priamo na magistráte.

Pred dvomi rokmi všetkých Bratislavčanov vystrašila informácia o veľmi zlom technickom stave Mostu SNP, po ktorom denne prejde niekoľko tisíc áut. Od toho momentu sme ale nezaznamenali jeho uzatvorenie z dôvodu komplexných opráv, a tak nás zaujímalo, ako je na tom z technického, a teda bezpečnostného stavu, most v súčasnosti. Z dostupných informácií je totiž známe len to, že ešte 10.1.2023 bola rýchlosť na moste znížená zo 60 na 50 km/h.

(pokračovanie na str. 2)

Dočká sa Bratislava výťahu na hrad?

(viac na str. 2)

Nebezpečný ázijský komár sa objavil aj v Ružinove

Teplejšie počasie, ktoré v týchto dňoch v Bratislave prevláda, môže nahrávať situácii, že sa komáre tento rok objavia oveľa skôr. Hlavné mesto preto už vo februári avizuje, že bude intenzívne monitorovať liahniská komárov.

Z exotiky do Bratislavy

Na základe zberu dát

od verejnosti bol v minulom roku priamo v Bratislave zaznamenaný výskyt invázneho druhu komára *Aedes albopictus*, známeho aj pod názvom ázijský tigrový komár. Informuje o tom na svojom webe Slovenská akadémia vied (SAV).

(pokračovanie na str. 4)

Znečistený vzduch ohrozuje Bratislavčanov

Vzduch v hlavnom meste je rizikom pre zdravie obyvateľov. Vyplýva to z údajov nameraných odborníkmi z Deutsche Umwelthilfe (DUH). Organizácie Cyklokoalícia a Znepokojené matky, ktoré s DUH spolupracujú, informovali, že kvalitu ovzdušia je potrebné monitorovať vo viacerých bratislavských lokalitách. Zároveň dodávajú, že by obyvateľom mali byť

predstavené účinné riešenia na zlepšenie situácie.

Priamo v teréne boli sledované dva druhy znečistenia - oxidy dusíku a ultrajemné prachové častice. Zistenia, ktoré organizácie priblížili verejnosti naznačujú, že na viacerých miestach Bratislavy je znečistenie ovzdušia oveľa horšie ako prinášajú oficiálne dáta.

(pokračovanie na str. 4)

Volíme prezidenta SR

Prvé kolo volieb prezidenta Slovenskej republiky, na nadchádzajúcich päť rokov, sa uskutoční už túto sobotu, 23. 3. 2024. Volebné miestnosti sa v celej Bratislave otvoria o 7.00 hod a zatvoria sa o 22.00 hod. A tak si podme spoločne priblížiť všetky potrebné informácie pre voliča.

Právo voliť prezidenta má občan Slovenskej republiky, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕšil 18 rokov. Po príchode do volebnej miestnosti musí volič preukázať volebnej komisii svoju totožnosť. Na to slúži občiansky preukaz. Ak volí v inom volebnom okrsku ako v tom, v ktorom bol pôvodne zapísaný, musí predložiť aj hlasovací preukaz. Pred prezidentkými voľbami si treba skontrolovať platnosť občianskeho preukazu. S neplatným občianskym sa voliť nedá. Pokiaľ si volič práve vybavuje nový občiansky preukaz, môže sa preukázať potvrdením o jeho vybavení. Cestovný pas je ako preukaz totožnosti vo voľbách prezidenta prípustný, ale len pre oprávnených voličov, ktorí nemajú na Slovensku trvalý pobyt.

(pokračovanie na str. 4)

Záujem o gymnázia v Bratislavskom kraji výrazne rastie. Šanca uspieť klesá aj jednotkárom

V Bratislavskom kraji sa nachádza 114 stredných škôl, z toho 46 gymnázií. Z 22-tisíc stredoškôľakov až 48 % detí navštevuje práve gymnázia. V uplynulých dňoch

prichádzali riaditeľom stredných škôl posledné prihlášky a nie je dôvod pochybovať, že najväčší nápor bude tento rok opäť na gymnáziách. Šance dostať sa na vysnívanú strednú školu tak kle-

sajú aj tým najlepším žiakom základných škôl. Pozreli sme sa na to, prečo tomu tak je, aké sú vyhliadky absolventov základných škôl a aké riešenia sa ponúkajú v budúcnosti. Informácie

o stredných školách doplníme aktualitou, ako sa školy umiestnili v rebríčkoch INEKO, ako aj prehľadnými tabuľkami s dôležitými termínmi.

Silné ročníky aj

zmena preferencií
Do stredoškôľských lavíc prichádzajú populačne silné ročníky. Prognózy, o ktorých informoval Inštitút vzdelávacej politiky (IVP), uvádzajú, že počet žiakov stredných škôl sa

v Bratislavskom kraji zvýši do roku 2030 až o 8000 žiakov (26 %).

(pokračovanie na str. 8)

Kto bude opravovať Most SNP?

(Dokončenie zo str. 1)

„Most SNP prešiel jednou z najdôslednejších prehliadok za posledné roky a mesto má k dispozícii jeho kvalitné odborné posúdenie. I keď je most prevádzkovateľný a pre motoristov a chodcov bezpečný, prehliadka ukázala, že na moste sú miestami porušené pozdĺžne zvary nosníkov ortotropnej mostovky,“ priblížil nám najnovšie informácie hovorca Magistrátu

hlavného mesta Bratislava, Peter Bubla.

Pomoc z fakulty

Situácia na moste teda pre motoristov nie je život ohrozujúca, no naďalej jej treba venovať plnú vážnosť a čo najskôr problémy riešiť. Respektíve, sanovať. A k tomu sa vedenie mesta spojilo s STU, aby spoločne našli riešenia na zachranu mosta a predĺženie jeho životnosti: „V spolupráci s STU sme určili najvhodnejší spôsob zvárania,

aby nebola poškodená izolácia a asfaltový povrch vozovky na moste. Proces k uvedenému bol skutočne precízny - v spolupráci s STU boli vyhotovené skúšobné vzorky mostovky s reálne nanesenou vrstvou izolácie a asfaltových vrstiev na plechu mostovky (zváranie pôvodnej konštrukcie bolo realizované bez izolácie a asfaltu), na vzorkách bola zrealizovaná séria skúšobných zvarov rôznymi formami a postupmi zvárania.

Cieľom bolo zistenie postupu zvárania, aby sme dosiahli kvalitu v zmysle aktuálne platných noriem,“ doplnil hovorca konkrétne postupy, ktoré ešte neboli zrealizované, no dúfajme, že sa tak stane v dohľadnom čase.

Začnú práce čoskoro?

Aktuálne mesto pripravuje vypísanie verejnej súťaže na zhotoviteľa, ktorý by vykonal najnutnejšie opravy mosta. Vodi-

či sa preto musia pripraviť na obmedzenia, ktoré ich v nadchádzajúcich mesiacoch zasiahnu. „V závere roka 2023 bola zároveň realizovaná mimoriadna prehliadka Mosta SNP so zameraním na kontrolu stavu už zisteného poškodenia zvarov a v spolupráci so Strojníckou fakultou STU bola tiež zrealizovaná základná obhliadka a diagnostika lán mosta, ktoré sú v poriadku a mesto plánuje ich kontrolu aj v budúcnosti. Navrhnuté

technologické postupy zvárania spolu so závermi z mimoriadnej prehliadky sú súčasťou podkladov pre verejnú súťaž na zabezpečenie opravy zvarov. Túto verejnú súťaž aktuálne pripravujeme. Zároveň v rámci pravidelnej údržby Mosta SNP prebieha údržba oceľových častí mostovky,“ dozvedeli sme sa v závere.

(vt)

Dočká sa Bratislava výťahu na hrad?

Zatiaľ, čo vo svete je bežné budovanie nadzemných hromadných prostriedkov či lanoviek v rušných veľkomestách, Bratislava nemá ani len metro. A tak, ak by sa podarilo naplniť víziu o výťahu k Bratislavskému hradu, o čosi viac by sa hlavné mesto priblížilo k označeniu - svetové.

Návštevnosť hradu by bola dozaista väčšia, ak by k nemu existoval jednoduchší prístup. Predsa len, hendikepovaní či starší návštevníci Bratislavy alebo aj samotní Bratislavčania, do kopca chodia iba s ťažkosťou. Investor Vydrice Development, ktorý už niekoľko rokov pracuje na obnove života v niekdajšej osade v podhradí, preto pracuje s riešením tejto

nepraktickej situácie.

Z lanovky vzišlo

Pôvodne sa hovorilo o tom, že by mohla z novej štvrte Vydrice, k Bratislavskému hradu smerovať nadzemná lanovka. Z tejto myšlienky postupne vzišlo, no nie úplne. Investor sa totiž naďalej snaží presadiť riešenie, ktoré by jednak prilákalo turistov do Vydrice a zároveň ich prepojilo s hradom veľmi atraktívnym spôsobom. Nadzemným výťahom, ktorý by slúžil pre širokú verejnosť. „Koncept

hradnej spojky alebo výťahu na hrad, sme predstavili už pred časom formou videa, pričom jej idea, podoba a spôsob fungovania sú zatiaľ v rovine vízie. Realizácia závisí od mnohých externých faktorov, takže uvádzať konkrétne detaily, vrátane termínu výstavby, je v súčasnej dobe predčasné, avšak v prípade jej realizácie bude slúžiť pre širokú verejnosť,“ ubezpečil nás Pavel Baslík, Head of Marketing & PR, Lucron, zástupca Vydrice Development, ktorá mala už v roku

2023 projekt vypracovaný po štádiu dokumentácie pre stavebné povolenie, čo je vcelku pokročilý stupeň.

Až v ďalšej etape

A čo schválenie realizácie budovania výťahu zatiaľ brzdi? „Realizácia predpokladá najmä vysporiadanie majetkovo-právnych vzťahov mimo územia Vydrice a súčinnosť zainteresovaných externých partnerov, ktoré môžu predlžovať všetky súvisiace procesy a oddialiť spustenie realizácie. Z uvede-

ných dôvodov podnikáme kroky, ktorých cieľom je umožniť začiatok realizácie hradnej spojky kedykoľvek v budúcnosti, ale nie nevyhnutne v priebehu dokončovacích prác na aktuálne prebiehajúcej 1. etape, ktorú plánujeme kolaudovať v tomto roku,“ dozvedeli sme sa presnejšie detaily. V praxi to znamená, že zatiaľ čo prvá etapa Vydrice bude dokončená už o pár mesiacov, v priebehu tohto roka, zvyšok lokality má byť verejnosti prístupný v roku 2027, a teda

možno predpokladať, že už aj s výťahom k hradu.

Od nábrežia až k hradu za minúty

Ak sa vízia naplní, tak by sa mal výťah pre širokú verejnosť, vo vrchnej stanici nachádzať na úrovni reštaurácie Parlament. Respektíve priamo pod ňou, vyúsťujúc na ulicu Bubenkova. V časti Vydrice sa k výťahu človek dostane bezbariérovane cez verejný priestor, v susedstve novej ulice Floriánska, v západnej časti projektu. Unikátna atrakcia tak prepojí nielen vrch a novú bytovú zónu, ale i nábrežie a turistov, ktorí do Bratislavy prídu loďou. Tí sa aktuálne k hradu dostanú pomerne komplikovanou cestou, zatiaľ čo výťahom by boli na Hradnom kopci v priebehu minút.

(vt)

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová, E-mail: redakcia@bakurier.sk

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít.

Kriminalita v Bratislave v roku 2023 rástla každý mesiac

Štatistiky kriminality v Slovenskej republike, konkrétne v Bratislave, na ktorú sme sa zamerali, rástli v roku 2023 priamo úmerne počas jednotlivých mesiacov. Podľa zverejnených údajov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sa pritom strážcom zákona nedarí objasniť ani 50 % z týchto nahlásených trestných činov.

Súčty násilnej, ekono-

mickej, mravnostnej, majetkovej kriminality, krádeží vlámaním a ostatných foriem krádeží, za minulý rok, pre Bratislavčanov nepredstavujú súhrn pozitívnych informácií. Zatiaľ čo v januári roku 2023 polícia riešila 795 kriminálnych prípadov, v decembri toho istého roka to bolo číslo 8722. Z tabuľkových údajov zverejnených na stránke MVSR vyplýva, že postupne pribúdala napríklad počet vykradnutých bytov, rekreačných chát, krádeží vecí

z áut, bicyklov, ale aj úmyselných ublížení na zdraví či znásilnení. Zároveň z týchto zdrojov nemožno konštatovať, že by rovnako objasnenosť prípadov podľa druhu trestného činu. Zatiaľ čo násilnú kriminalitu sa policii darí objasňovať pomerne rýchlo a často na úrovni prevyšujúcej 50 % tnú úspešnosť, v prípade krádeží je úspešnosť pri objasňovaní výrazne nižšia. Aj vzhľadom na to, že

pribúda počet krádeží

v bytoch, no nedarí sa ich objasňovať, políciu SR sme oslovili s tým, aby poradila Bratislavčanom, ako sa majú pred krádežami vo svojom obydli brániť. „Ak je vaša nehnuteľnosť vybavená bezpečnostným systémom, aktivujte ho vždy, keď opúšťate nehnuteľnosť, aj keď len na krátkodobo. Pred odchodom z domu starostlivo zamknite dvere a zavrite okná. Nezabúdajte ani na podkrovia, poschodie, malé strešné okná a pivničné okná. Počas vašej dlhohodobej neprítomnosti požiadajte príbuzných, dôveryhodných známych alebo susedov, aby vám pravidelne vyberali poštovú schránku a kontrolovali možné narušenie nehnuteľnosti. Nezaťahujte okná roletami – dávate tým na vedomie, že nie ste doma. Dobré vzťahy so susedmi vám môžu pomôcť pri zabezpečení svojho bytu či domu. Požiadajte ich, aby venovali pozornosť okoliu vášho domu či bytu, všimli si pohyb neznámych podozrivých osôb a vozidiel, a ak je to možné, vyfotografovali ich alebo poznačili tip a evidenčné číslo motorového vozidla. Ak majú podozrenie, že vaša nehnuteľnosť je bezprostredne ohrozená alebo napadnutá, nech bezodkladne oznámia túto skutočnosť na linku 158. Pomôžete nám ochrániť váš majetok,“ vymenoval Michal Szeiff, hovorca MVSR.

Rok 2023 a kriminalita v Bratislave v číslach (vyberáme časť zo zverejnených údajov).

Október

- V tomto mesiaci sa stalo 414 násilných trestných činov, 253 bolo objasnených.

- Lúpežných prepadení sa stalo 41, objasnených bolo 29 z nich.
- Úmyselných ublížení sa stalo 95, z toho 58 bolo objasnených.
- Mravnostných kriminálnych skutkov sa stalo 63, z toho 19 bolo objasnených.
- Znásilnení sa stalo 13, dve z nich boli objasnené.
- Krádeží vlámaním bolo 632, z toho 95 je objasnených.
- Do bytov bolo 95 vlámaní, 17 zlodejov bolo z nich dolapených.
- Víkendových chát bolo vykradnutých 50, 5 z týchto prípadov sa podarilo objasniť.
- Ostatných krádeží bolo 2158, z toho 889 bolo objasnených.
- Bicyklov zmizlo 163 a 44 prípadov týchto krádeží bolo objasnených.
- Krádeží vecí z áut bolo nahlásených 300, z toho 27 prípadov objasnených.
- Krádeže v bytoch sa odohrali 42-krát, z toho 13 prípadov je objasnených.
- Všetka kriminalita v tomto mesiaci dosiahla v Bratislave číslo 7408 činov a celkovo bolo objasnených 3198 skutkov z nich.

November

- Násilných kriminálnych skutkov bolo nahlásených 440, z toho 276 bolo objasnených.
- Úmyselných ublížení na zdraví polícia riešila 104 a vyriešila 64 z nich.
- V rámci mravnostnej kriminality sa stalo 66 skutkov, z toho 23 bolo objasnených.
- Znásilnení bolo nahlásených 11, z nich 2 boli objasnené.
- Krádeží formou vlámania sa stalo 691, z toho 114 bolo objasnených.
- Do bytov bolo nahlásených 95 vlámaní, 21 z nich polícia objasnila.
- Víkendových chát bolo vykradnutých 52,

z toho 6 prípadov polícia objasnila.

- Ostatných krádeží sa stalo 2361, pričom 989 bolo objasnených.
- Bicyklov zmizlo 180 a z toho 52 týchto krádeží polícia vyriešila.
- V bytoch sa stalo 54 krádeží, pričom 17 z nich bolo objasnených.
- Veci z áut boli ukradnuté v 329 prípadoch, 30 z nich bolo objasnených.
- Všetka kriminalita v tomto mesiaci dosiahla v Bratislave číslo 8058 činov a celkovo bolo objasnených 3544 skutkov z nich.

December

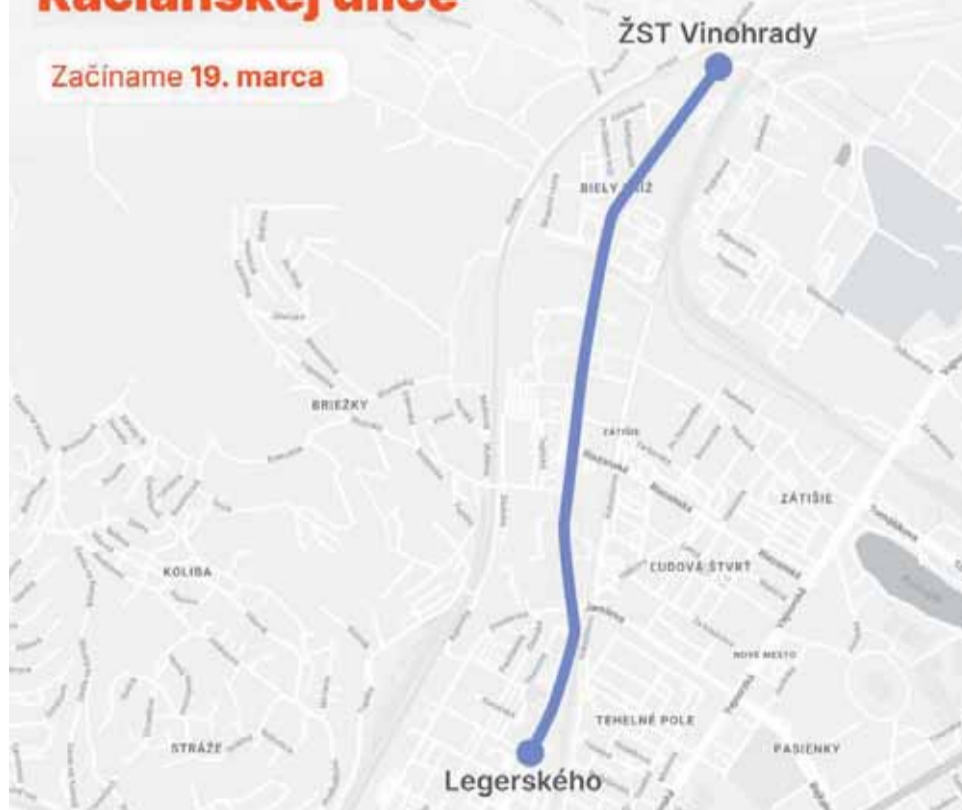
- V poslednom mesiaci v roku bolo nahlásených 460 násilných trestných činov, z toho 297 bolo objasnených.
- Úmyselných ublížení na zdraví sa stalo 110, 72 z nich polícia objasnila.
- Lúpežných prepadení bolo 44, z toho 31 sa objasnilo.
- Mravnostná kriminalita sa stala v 73 prípadoch, z toho 26 bolo objasnených.
- Znásilnení bolo nahlásených 12, z nich boli objasnené 2 prípady.
- Krádeží formou vlámania sa stalo 776, z nich 134 bolo objasnených
- Vlamaní do bytov sa stalo 106, z nich bolo 23 prípadov objasnených.
- Vlamaní do chát sa stalo 55, 6 z nich bolo objasnených.
- Ostatných krádeží sa stalo 2561, z nich bolo 1076 objasnených.
- Bicyklov zmizlo 194 a 56 týchto prípadov polícia objasnila.

(vt)

Mesto začína s veľkou opravou Račianskej ulice, pripravte sa na zápchy!

Veľká oprava Račianskej ulice

Začínáme 19. marca

Hlavné mesto v polovici marca začalo postupne opravovať Račiansku ulicu od ŽST Vinohrady až po Legerského v oboch smeroch. Oprava bude prebiehať po menších úsekoch, v ktorých bude zabratý vždy jeden jazdný pruh. Do leta 2024 chcú opraviť úsek od ŽST Vino-

hrady po Pioniersku, následne sa bude pokračovať v úseku od Pionierskej po Legerského.

V rámci opravy majú odfrézovať asfalt, odstrániť pôvodnú dlažbu a položiť výstuž na zosilnenie podkladových vrstiev. Súčasťou opravy bude aj výš-

ková úprava vývodov inžinierskych sietí a výmena vpustov. Dobuduje sa tiež prídlážba za účelom zlepšenia odvodnenia komunikácie. Nový asfalt bude nízkoohlučný. Doprava bude usmernená dopravným značením.

(bak)

Štatistiky z ostatných mesiacov sa dozviete na bakurier.sk

Nebezpečný ázijský komár sa objavil aj v Ružinove

(Dokončenie zo str. 1)

Nález bol následne pomocou molekulárnych analýz potvrdený na pracovisku Virologického ústavu Biomedicínskeho centra SAV.

„Keďže išlo o viaceré nálezy v rámci mestskej časti Ružinov, predpokladáme, že je tu tento komár už usídlený,“ skonštatovala RNDr. Viktória Čabanová, PhD., samostatná vedecká

pracovníčka BMC SAV, v. v. i., a odborníčka na komáre. Ako ďalej dodáva ide o jeden z najnebezpečnejších invázných druhov komára, ktorý sa v kontinentálnej Európe vyskytuje. Prenáša 22 rôznych vírusov, ako sú západonílsky vírus, dengue, chikungunya, Zika alebo žltá zimnica.

Ide o druh, ktorý je schopný v našich klimatických podmienkach prežiť aj zimu.

Dolet tohto komára je iba 200 až 500 m od miesta vyliahnutia, uvádzajú výskumníci. Medzinárodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov zaraďuje komára tigrovaneho medzi top 100 najinvázivnejších druhov sveta. Medzi invázne druhy ho tiež zaraďuje celosvetový zoznam invázných druhov.

Na obavy zatiaľ nie je dôvod

Situáciu s výskytom komára plánujú odborníci naďalej monitorovať, no spolu s miestnymi politikmi vysvetľujú, že na paniku zatiaľ nie je žiadny dôvod. Uvádzajú, že komár je len potenciálnym prenášačom chorôb, ale nie zdrojom nákazy. Navyše v roku 2024 jeho nález vedci zatiaľ nepotvrdili. „Tento rok zatiaľ u nás nebol nájdený žiaden exemplár tohto komára a nie je potvr-

dené, že by tohtoročnú zimu u nás naozaj aj prežil,“ upokojuje situáciu starosta Ružinova Martin Chren. Zdôraznil tiež, že k zabráneniu liahnutia komárov môžu prispieť aj obyvatelia, majitelia pozemkov, keď mu nebudú vytvárať možnosti na jeho ďalšie rozmnožovanie. „Základom úspechu boja proti komárom je nedovoliť to. Hlavné mesto bude tento rok napríklad opäť rozdá-

vať zadarmo špeciálne tablety, ktoré takéto larvy bezpečnou cestou zničia,“ dodal starosta.

V minulosti magistrát priniesol informáciu, že sa na území Bratislavy vyskytuje viac ako 1000 väčších liahnisk a ďalšie stovky až tisíce menších mlák, ktoré poskytujú vhodné podmienky na liahnutie komárov.

(bak)

Znečistený vzduch ohrozuje Bratislavčanov

(Dokončenie zo str. 1)

„Výsledky ukazujú naozaj vysoké hodnoty oxidu dusíka aj ultrajemných častíc, ktoré predstavujú riziko pre zdravie,“ informovala Hanna Rhein z Deutsche Umwelthilfe. Zároveň uviedla, že ak chce Bratislava ochrániť zdravie svojich

obyvateľov, je nutné, aby sa podnikli účinné kroky na znížovanie množstva dopravy v jej uliciach.

Merania prebiehali napríklad pred základnou školou na Vazovovej ulici, na Šancovej, Trnavskom mýte, autobusovej stanici a na Štefánikovej.

Urbanistka zo združenia Znepokojené matky, Ivana Nemethová tiež upozornila, že špeciálne sa situácia dotýka detí, tehotných žien či ďalších rizikových skupín. „Čím menšia častica, tým hlbšie do organizmu sa dostane a spôsobuje tam problémy. Ide

o celé spektrum zdravotných problémov, od astmy, cez poškodenie imunitného systému či poruchy neurologického vývoja. Počet áut v Bratislave rýchlo stúpa, a pritom riešenia máme, potrebujeme len odvahu ich presadzovať. Aby naše deti mali zdravú a bezpečnú budú-

nosť musíme znižovať množstvo áut a emisií a zmeniť spôsob ako fungujú naše mestá,“ doplnila Nemethová.

Druhou časťou meraní bude meranie oxidu dusíka pomocou dlhodobého merania na 25 miestach v Bratislave. Výsledky by mali byť známe v máji. O ďal-

ších zisteniach budeme našich čitateľov informovať. Merania sa uskutočňujú v rámci dlhodobého projektu meraní koncentrácií NO₂ v ovzduší, ktorý okrem Bratislavy prebieha aj v Prahe, Ostrave, Budapešti a Sofii.

(bak)

V sobotu 23.3. nás čakajú voľby prezidenta!

(Dokončenie zo str. 1)

Tí môžu prísť počas volebného dňa do ktorejkoľvek volebnej miestnosti a hlasovať tu s platným pasom. Popri tom musia súčasne okrskovej volebnej komisii predložiť čestné vyhlásenie o trvalom pobyte v cudzine. Hlasovanie im okrsková volebná komisia umožní a dopíše ich do zoznamu oprávnených voličov. Do pasu v časti poznámky vyznačí, že volič hlasoval. Uvedie tam číslo okrsku, v ktorom hlasoval, dátum a podpis predsedu a podpredsedu volebnej komisie.

Kedy hrozí pokuta 33 eur?

Pre vyplnenie hlasovacieho lístka je potrebné odobrať sa do osobitného priestoru na hlasovanie, ktoré určí volebná komisia. Na hlasovacom lístku volič zakrúžkuje poradové číslo len jedného kandidáta. Prezidentskí kandidáti sú uvedení v abecednom poradí. Hlasovací lístok vloží do obálky a vhodí ho do volebnej urny. Ak volič nevie sám upraviť hlasovací lístok pre zdravotné postihnutie, musí to oznámiť volebnej komisii. V takom prípade má právo vziať so sebou do priestoru vyhradeného na hlasovanie inú osobu, aby podľa

jeho pokynov upravila hlasovacie lístky a vložila ich do obálky. Takúto asistenciu ale nesmú poskytovať členovia volebnej komisie. Zároveň takto hlasujúcich ľudí musia poučiť o spôsobe hlasovania, ako aj o skutkovej podstate trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb. Takýto trestný čin spácha človek, ktorý násilím, hrozbou násilia alebo ľstou bráni hlasovať, prípadne hlasovať druhého núti. Ak nepoužitý alebo zle vyplnený lístok človek vynesie z volebnej miestnosti von, hrozí mu pokuta 33 eur.

A čo fotka?

Slovenský zákon vyslovene nezakazuje

fotiť sa pri urne a zverejniť fotku na sociálnej sieti, hovorí len o tom, že okrsková volebná komisia má dohliadať na poriadok vo volebnej miestnosti. Vo všeobecnosti platí, že správanie vo volebnej miestnosti nesmie narušiť pokojný a dôstojný priebeh hlasovania.

Druhé kolo do 14 dní

Prezidentské voľby sú dvojkolové. Jedno kolo by stačilo len v prípade, ak by v ňom jeden z kandidátov získal nadpolovičnú väčšinu hlasov. V histórii samostatného Slovenska pri priamej voľbe prezidenta sa to zatiaľ nestalo. Druhé kolo volieb sa musí ko-

nať do 14 dní od prvého. Tentokrát preto pripadá na dátum 6. 4. 2024, čo bude opäť sobota.

Pripomeňme si voľby z roku 2019

Naposledy sa voľby prezidenta Slovenskej republiky konali v roku 2019, kedy post obhájila Zuzana Čaputová. Tú v druhom kole krúžkovalo celkovo 1056582 voličov, a teda zvíťazila so ziskom 58,40% hlasov. Na druhom mieste sa umiestnil Maroš Šefčovič, ktorému odovzdalo hlasy 752 403 voličov. Volebná účasť dosiahla celkovo iba 41,79%. Čaputová ovládla západné a stredné Slovensko, zvíťazila v 50 okresoch. V Bra-

tislave získala najvyššiu voličskú podporu z celého Slovenska, na úrovni 73,74%. Najvyššia volebná účasť v 2. kole bola v Bratislavskom kraji, a to 54,66 percenta. Podľa informácií Štatistického úradu (ŠÚ) SR bola z hľadiska okresov najvyššia účasť v okrese Bratislava I, a to 61,93 percenta. (Bratislava I – 61,93 %, Bratislava II – 54,26 %, Bratislava III – 58,20 %, Bratislava IV – 56,50 %, Bratislava V – 54,02 %). Bratislavský kraj mal celkovo 536 volebných okresov.

(bak)

Nedostatok šoférov riešia cudzinci, Ukrajincov dopĺňajú Gruzínci i iné národnosti

Z času na čas na Bratislavčanov „vyskakujú“ masívne náborové kampane s cieľom obsadiť voľné miesta na posty šoférov hromadnej autobusovej dopravy. Oslovili sme preto vedenie Dopravného podniku Bratislava i Arrivu, aby sme zistili, či je v súčasnosti šoférov s vodičským oprávnením D dostatok.

Dopravný podnik Bratislava (DPB) zamestnáva viac ako 1500 vodičov. „Pri tomto

počte každý rok prirodzene časť kolegov odchádza. Náborom sa zaoberáme kontinuálne a napriek náročnej situácii, ktorá sa dotkla všetkých dopravcov na Slovensku, DPB naďalej zabezpečuje všetky spoje podľa zverejneného cestovného poriadku a robí skutočne všetko pre to, aby minimalizoval dopady na cestujúcich,“

naznačil hovorca Jozef Vozár, ktorý aj upresnil dôvody, pre ktoré podnik každoročne rieši hromadné odchody zamestnancov. „Po troch mesiacoch

náhlych odchodov vodičov do predčasných dôchodkov vnímame miernu stabilizáciu stavu vodičov na úrovni záveru roka 2023,“ doplnil, pričom podľa jeho slov stabilizácii situácie výrazne dopomohol náborový bonus v kombinácii s odporúčacím príspevkom pre vlastných zamestnancov, vďaka ktorému vodiči vo väčšej miere začali odporúčať svojich známych s vodičským oprávnením skupiny D.

DPB zháňa šoférov aj v Gruzínsku

Zaujímalí sme sa aj o to, aké platové podmienky konkrétne DPB svojim šoférom ponúka. Respektíve, aký finančný obnos získa zamestnanec, ktorý podniku odporučí nového kolegu: „Aktuálne ponúka DPB mimoriadne atraktívny náborový bonus až 4 000 eur, ktorý môžu získať profesionálni vodiči s vodičským oprávnením skupiny D. Podnik však privíta aj „nováčikov“, ktorým ponúka možnosť rozšírenia

vodičského oprávnenia vo vlastnej podnikovej autoškole. Atraktívna je aj škála pracovných benefitov a príplatkov, rovnako aj ponúkaný servis vodičom. Naďalej platí, že vodič v DPB iba riadi vozidlo – o jeho údržbu, mimoriadne situácie alebo čistenie sa starajú príslušní pracovníci,“ rozvinul debatu hovorca dopravného podniku, podľa ktorého majú zamestnanci množstvo atraktívnych benefitov. A tie do pracovného pomeru lákajú aj cudzincov, ktorí na Slovensko, respektíve do hlavného mesta, prišli žiť. „Vzhľa-

dom na pretrvávajúci stav nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily naprieč celým odvetvím, DPB víta predĺženie udeľovania národných víz. DPB v minulosti robil úspešne nábor na Ukrajinu a v Gruzínsku a v súčasnosti sa zaoberáme náborom ľudí aj z ďalších krajín, ktorých príslušníkom je možné udeliť národné víza,“ uzavrel hovorca Jozef Vozár.

Bratislavčania nemajú záujem?

Nedostatok šoférov medzi Bratislavčanmi vníma aj prevádzkovateľ verejnej autobusovej dopravy Arriva, na základe čoho siaha aj po pracovných cudzincoch. „Spoločnosť ARRIVA Mobility Solutions zabezpečuje regionálnu autobusovú dopravu vo verejnom záujme v Bratislavskom kraji od 21. novembra 2021. V súčasnosti tvoria naši zahraniční kolegovia viac ako 15% z celkového počtu vodičov tejto spoločnosti. Najväčšou skupinou medzi nimi sú vodiči z Ukrajiny,“ upresnil hovorca spoločnosti Peter Stach, podľa ktorého je nedostatok vodičov vo verejnej autobusovej doprave nielen celoslovenský, ale celoeurópsky problém. „Spoločnosť ARRIVA Mobility Solutions však aj v tejto situácii zabezpečuje všetky svoje linky regionálnej autobusovej dopravy v Bratislavskom kraji a mestskej autobusovej doprave v mestách Senec a Malacky v plnom rozsahu podľa platných zmlúv s objednávateľmi, ktorými sú Bratislavský

samosprávny kraj a mestá Senec a Malacky.“

Zamestnávateľ preplatí náklady na vodičské oprávnenie

Súčasne platí, že Arriva priebežne dopĺňa stavy vodičov s cieľom plynule nahrádzať tých pracovníkov, ktorí odchádzajú do dôchodku. Preto ponúkajú zamestnanie skúseným vodičom s vodičským oprávnením pre skupinu D a kvalifikačnou kartou vodiča. Aktuálne tiež prebieha kampaň na nábor nových záujemcov o toto povolanie, ktorým preplatia náklady na získanie vodičského oprávnenia pre skupinu D. Vo všeobecnosti pritom platí, že pri plánovaní týchto náborových kampaní sa vychádza z počtu plánovaných odchodov do dôchodku počas nadchádzajúceho obdobia. A na aké finančné ohodnotenie potenciálnych šoférov Arriva láka? „Záujemcom o prácu vodiča autobusu ponúkame priemernú hrubú mesačnú mzdu až 2 000 €, podľa odpracovaných hodín a množstvo zamestnaneckých benefitov. Okrem práce v stabilnej nadnárodnej spoločnosti k nim patrí aj medziročné navýšenie platu, viac dní dovolenky, nové autobusy, firemné ošatenie, zľavnené cestovné a ďalšie zamestnanecké výhody,“ vymenoval benefity hovorca Stach.

(vt)

Nevyhadzujte knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

SVETOVÝ DEŇ VODY V BVS

BEZPLATNE

Bezplatná analýza vzoriek vody z domácich studní na tvrdosť vody a dusičnany

Vzorky vody prijímame 22. marca 2024 na Bojníckej ulici č. 6 v Bratislave v čase od 8.00 do 15.00 hodiny.

Bližšie informácie a postup odberu vzorky vody nájdete na www.bvsas.sk. Výsledky týchto dvoch stanovení nenahrádzajú spolplatnený rozbor vody v zmysle platnej legislatívy.

ZĽAVA 50 %

Rozbor pitnej vody zo studne so zľavou 50 %

Balíček Deň vody 1

Analýza pitnej studničnej vody v rozsahu
Minimálny rozbor

95,10 € s DPH*
pôvodná cena 190,20 € s DPH

Balíček Deň vody 2

Analýza pitnej studničnej vody v rozsahu
Minimálny rozbor + pesticídy

287,10 € s DPH*
pôvodná cena 574,20 € s DPH

Balíčky je možné objednať v čase od 18. do 22. marca 2024 na stránke www.bvsas.sk a osobne dňa 22. marca 2024 od 8.00 do 14.00 hodiny na Bojníckej ulici č. 6 v Bratislave.

Dôležité!

Analýzy objednaných vzoriek vody budeme realizovať priebežne, v termíne od 3.4. do 3.7.2024. Záujemcov, ktorí si podali žiadosť, budeme postupne kontaktovať ohľadom dohodnutia termínu prevzatia vzorkovníka a uskutočnenia samoodberu vzorky vody (podľa dodaných pokynov).

* V cene sú zahrnuté analýzy vybraných ukazovateľov kvality vody, poplatok za slovný posudok, vyhotovenie protokolu o skúške a administratívne spracovanie vzorky.

Poliklinika Bezručova sa otvára detským pacientom. Po novom tu nájdete pediatriu, detskú gastroenterológiu a ORL centrum pre deti aj dospelých

Poliklinika Bezručova otvára nové pracoviská na pomoc deťom a reaguje tak na ich kritický nedostatok. Novootvorené centrá pediatrie, detskej gastroenterológie a ORL oddelenia sú vybavené modernými ambulanciami, pripravenými poskytovať detským pacientom kvalitnú diagnostiku a liečbu.

Za dva roky fungovania, už aj s novootvorenými centrami, zabezpečuje „Bezručka“ nadštandardnú zdra-

votnú starostlivosť až v 19 špecializáciách. Nakoľko je počet pediatriov na Slovensku dlhodobo nedostačujúci, poliklinika sa tentoraz pri svojom rozširovaní zamerala na poskytovanie zdra-

voťnej starostlivosti detským pacientom. „Veľmi nás teší, že sme v relatívne krátkom čase dokázali súbežne otvoriť veľmi dôležité centrá určené deťom. Denne v nich dokážeme prijať až 80 pa-

cientov,“ hovorí prof. MUDr. Tibor Hlavatý, PhD., medicínsky riaditeľ Polikliniky Bezručova. Verí, že rozšírenie polikliniky dokáže aspoň čiastočne pokryť chýbajúcich odborníkov v tomto segmente v Bratislavskom kraji.

„Na Slovensku je vysoký štandard v poskytovaní starostlivosti o deti a je dôležité ho nielen zachovať, ale aj zlepšovať, a na to sú potrebné určité podmienky a samozrejme kvalitný personál,“

dopĺňa. Podstatným faktorom je aj organizácia práce na poliklinike a s tým súvisiace odbremenenie lekárov od mnohých administratívnych úkonov. To prispieva k zvýšeniu kvality starostlivosti o

pacienta a pre lekárov predstavuje kľudnejšie prostredie a možnosť sústredenia sa na prácu na ktorú sú určení – teda na diagnostiku a liečbu pacientov.

(red)

Nemocnica Medissimo sa od nového roka zameriava na oblasti ortopédie, úrazovej chirurgie a rehabilitácie

Bratislavská Nemocnica Medissimo od nového roka zmenila svoje zameranie a začala poskytovať komplexnú zdravotnú starostlivosť dominantne v oblastiach ortopédie, úrazovej chirurgie a rehabilitácie. Zaradením nemocnice do prvej kategórie optimalizovanej siete nemocníc sa naplnili plány redizajnu zariadení siete Penta Hospitals na území hlavného mesta, súčasťou ktorých bolo nedávne spojenie s renomovanou klinikou jednoduchovej chirurgie Sportclinic. Pracovisko sa posilnilo o špičkových odborníkov a najmodernejšie diagnostické prístroje.

„Týmto dňom sme dosiahli dôležitý míľnik

nová Nemocnica Me-

v rámci usporiadania našich bratislavských pracovísk, medzi ktorými patria koncová Nemocnica Bory, šesť polikliník ProCare a od začiatku roka aj nová Nemocnica Me-

dissimo. Tá je oficiálne zaradená do prvej kategórie optimalizovanej siete nemocníc a dnes už poskytuje plnohodnotnú zdravotnú starostlivosť so zameraním na

športové úrazy, choroby a poruchy pohybového aparátu, vrátane komplexnej diagnostiky, konzervatívnej a operačnej liečby, ako aj komplexného rehabilitačného programu. Súčasne v nej naďalej poskytuje služby ProCare manažmentu pacienta vo vybraných odboroch ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Som veľmi rád, že v zrekonštruovanej nemocnici dnes už plnohodnotne pôsobí aj medicínsky tím pracoviska Sportclinic, ktoré sa stalo súčasťou siete v lete v roku 2022. Vďaka tomu sme

rozšírili naše kapacity ortopedicko-traumatologického programu, vrátane operačných náhrad kĺbov s nadväzujúcou lôžkovou a ambulatnou rehabilitáciou. Práve v tejto oblasti sú na Slovensku veľmi dlhé čakacie lehoty, takže naša investícia je určite vítaná pre celý bratislavský región,“ zdôraznil Radoslav Čuha, generálny riaditeľ siete Penta Hospitals Slovensko.

(bak)

BVS kvôli zavedeniu DPH cenu vody nezvýši

Prijaté nariadenie o započítaní DPH do poplatku za užívanie vôd, ktoré prijala vláda 6. marca, sprevádzali viaceré nepresné informácie, ktoré sa šírili naprieč politickým a mediálnym priesto-

rom. Je preto dôležité vysvetliť, že toto nariadenie nemá takmer žiadny dopad na hospodárenie Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s., a nie je ani dôvod, aby ho BVS premietla do koncových cien pre zákazní-

kov. Ak bude k odberu podzemných vôd a za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd fakturovaná aj DPH, tak BVS, ktorá je platiteľom DPH, má nárok na odpočítanie DPH prostredníctvom daňového priznania k

dani z pridanej hodnoty. Cena sa zvýši len tým subjektom, ktoré nie sú platiteľmi DPH a zároveň ťažia vodu vo väčšom rozsahu.

Dopad na cash flow BVS bude taktiež len minimálny. Pre ilu-

stráciu, náklady na ťažbu vody za rok 2023 boli 2,2 mil. eur, pričom regulované tržby za rok 2023 boli vo výške 108,8 mil. eur. BVS má nárok si DPH z ťažby vody odpočítať, je to teda len veľmi malá položka v

rámci účtovných operácií.

Preto sa toto nariadenie nijakým spôsobom nepremietne do koncových cien pre zákazníkov BVS.

(red)

Bistro Ferdinand v Sade Janka Kráľa má byť pre všetkých. Ponúkať bude kávu za 1 euro

Vzrekonštruovaných priestoroch bývalého erotického salónu v Sade Janka Kráľa bude po novom fungovať bistro s názvom Ferdinand. Jeho otvorenie je naplánované už na túto jar. Nájomca, ktorý vzišiel z výberového konania – spoločnosť Wirtshaus, v súčasnosti pracuje na interiéri prevádzky.

Bistro Ferdinand má fungovať od rána do večera. To znamená, že prevádzka sa prispôsobí dennému a večernému režimu, uvádza súťažná prezentácia. Vo večerných hodinách sa

má koncept prevádzky zmeniť z bistra na reštauráciu.

Zákazníkom ponúkne raňajky i obedy s mäsovou, vegetariánskou i vegánskou ponukou. Jedálny lístok bude koncipovaný sezónne v závislosti od dostupnosti kvalitných surovín, informujú zástupcovia spoločnosti. Súčasťou bistra bude aj kaviarenská ponuka nápojov a koláčov.

„Čoskoro tu začne s prevádzkou kvalitné a hlavne dostupné bistro pre všetkých. Skrátka také, aké si Sad Janka Kráľa a všetci, ktorí ho navštevujú, zaslúžia,“ uviedol primátor

Matúš Vallo na sociálnej sieti.

Zároveň doplnil, že okrem štandardnej ponuky bude bistro predávať aj cenovo zvýhodnené produkty so zafixovanými cena-

mi, napríklad espresso za 1 € alebo bábovku za 1,90 €.

Prečo Ferdinand?

Pomenovanie prevádzky Ferdinand má podľa spoločnosti

Wirtshaus viacero dôvodov. Je úzko spojený s Bratislavou a Katedrálou sv. Martina, na ktorú sa návštevníci Sadu Janka Kráľa pozierajú, a ktorá bola miestom korunovácií

uhorských panovníkov. „Najfrekventovanejšie meno korunovácií v Bratislave bolo práve Ferdinand. Konkrétne Ferdinand II., Ferdinand IV. a Ferdinand V., ktorý bol aj posledným korunovaným panovníkom v Bratislave,“ vysvetľuje spoločnosť v súťažných podkladoch. Zároveň ide o poctu autorovi budovy, architektovi Ferdinandovi Končekovi.

Hlavné mesto investovalo do kúpy a rekonštrukcie objektu približne 2 milióny eur.

(jp)

Milosrdní bratia privítali návštevu z Ríma

V dňoch 17. a 18. marca sa v bratislavskom sídle milosrdných bratov konala návšteva generálneho predstaveného rehole z Ríma. Páter Joaquín Erra Mas OH dorazil do hlavného mesta vzhľadom na blížiacu sa generálnu kapitulú Hospitálскеj rehole sv. Jána z Boha, ktorá sa bude konať v októbri.

Podľa verejne dostupných informácií na webe milosrdni.eu, do 18. apríla navštívi páter Joaquín OH postupne všetky kláštory

Rakúskej provincie, pričom takáto návšteva sa koná raz za šesť rokov. Počas návštevy bratislavského konventu milosrdných

bratov sa oboznámil aj s ich univerzitnou nemocnicou s poliklinikou, ktorá funguje v centre Bratislavy už vyše 350 rokov a súčasťou jeho programu bola aj návšteva Domova sv. Jána z Boha, ktorý je zameraný na pomoc ľuďom z ulice a v krajnej núdzi. Na Slovensko zavítal po návšteve brnenského konventu v Českej republike, po návšteve Slovenska sa opäť vrátil do Viedne, kde

sa stretol so spolupracovníkmi provincie. Navštívil aj noviciát milosrdných bratov v talianskej Brescii a postulantom v Gorícii. V pláne je aj jeho návšteva milosrdných bratov v Maďarsku. Závěry tohto stretnutia poslúžia k príprave generálnej kapituly a k nastaveniu priorit pre činnosť a vývoj rehole v ďalších šiestich rokoch. Brat Richard Jombík OH, ktorý je zodpovedný za brati-

slavský konvent milosrdných bratov očakáva od tejto návštevy najmä posilnenie charizmy rehole, ktorú jej vtláčil jej zakladateľ, svätý Ján z Boha, s dôrazom na milosrdenstvo a starostlivosť o tých, ktorí potrebujú pomoc druhých a poskytovanie pomoci predovšetkým tým, ktorí sú v núdzi.

Zdroj info a foto: milosrdni.eu, Andrea Eliášová

10. 3. Ne: 19:00

Sobášny List

Martin Mňahončák
Soňa Norisová
David Hartl
Dominika Žiaranová

11. 3. Po: 19:00

Marcel Ochránek, Peter Krajčovič, Karin Olasová, Dominika Žiaranová, Dušan Szabo, Marek Majeský, Přemysl Boublík, Jana Valocká, Lucia Vrablicová, Juraj Hrčka, Erik Petovský

ŠIALENÉ NOŽNÍČKY

15. 3. Pi: 19:00

Hudobná komédia

Podfuk

s hudbou žánrov skupiny Hec a Tomáša Slobodu
v režii Niliu Slevička

14. 4. Ne: 19:00

STVOJI DCEROU NE

Petr Nárožný, Naďa Konvalinková, Týna Průchová, Karolína Vágnerová, Dagmar Novotná, Zuzana Slavíková, Pavel Kikinčuk, Martin Zahálka, Viktor Limr, Antonín Procházka, Antonín Procházka ml., Vilém Dubníčka

22. 4. Po: 19:00

Milenec

Účinkujú: K. Haydu, M. Gális Partlová / Natália Puklušová, D. Žiaranová, M. Mňahončák
Režia: Soňa Ferancová

23. 4. Út: 19:00

Katarína Ivanková, Tomáš Palonder, Marcel Ochránek, Jakub Ružička, Mírka Gális Partlová, Natália Puklušová

FRIDA

MAĽOVAŤ A MILOVAŤ MUZIKAL

GERI, HEVIER, VOSÁTKO

29. 4. Po: 19:00

Marcel Ochránek, Peter Krajčovič, Karin Olasová, Dominika Žiaranová, Dušan Szabo, Marek Majeský, Přemysl Boublík, Jana Valocká, Lucia Vrablicová, Juraj Hrčka, Erik Petovský

ŠIALENÉ NOŽNÍČKY

30. 4. Út: 19:00

Sobášny List

Martin Mňahončák
Soňa Norisová
David Hartl
Dominika Žiaranová

Wüstenrot Teatro

Bratislavské Hudobné Divadlo

Teatro Wüstenrot
DK Ružinov, Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk, gedur@gedur.sk
+421 905 668 070

Predpredaj vstupeniek
Ticketportal

Generálny partner divadla
wüstenrot

W DOBROM AJ V ZLOM

Záujem o gymnázia v Bratislavskom kraji výrazne rastie. Šanca uspieť klesá aj jednotkárom

(Dokončenie zo str. 1)

No za rastom dopytu po gymnáziách nie sú len silné ročníky. Odborník IVP Dávid Martinák vo svojej analýze informuje, že v posledných rokoch prichádza k zmene preferencií pri výbere školy a to práve v prospech gymnaziálneho štúdia. „Zatiaľ čo v školskom roku 2020/2021 sa na gymnáziá v Bratislavskom kraji hlásilo 31 % žiakov 8. a 9. ročníka, v školskom roku 2022/2023 to bolo už 34 %. Relatívny záujem o štúdium na gymnáziách sa však zvýšil aj v ostatných krajoch,“ oboznámil o zisteniach Martinák.

Šance klesajú aj čistým jednotkárom

Zvýšený záujem o tento typ škôl má za

kov výrazne klesajú. „Zhruba 69 % žiakov 8. a 9. ročníka z Bratislavského kraja s priemerom do 1,1 bolo v nasledujúcom školskom roku zapísaných na gymnáziách,“ informoval v roku 2023 IVP. Ide o najnižší podiel spomedzi všetkých krajov. Priemer za Slovenskú republiku je 77 %.

10 najlepšie hodnotených škôl v Bratislavskom kraji podľa výsledkov žiakov v kategórii: GYMNÁZIÁ

1	Škola pre mimoriadne nadané deti (Gymnázium)	Teplická 7	Bratislava - Nové Mesto	9,84
2	Gymnázium Jura Hronca	Novohradská 3	Bratislava - Ružinov	9,45
3	Gymnázium	Grösslingová 18	Bratislava - Staré Mesto	9,35
4	Gymnázium	Metodova 2	Bratislava - Ružinov	8,35
5	1. súkromné gymnázium	Bajkalská 20	Bratislava - Ružinov	8,11
6	Gymnázium L. Novomeského	Tomášikova 2	Bratislava - Ružinov	7,95
7	Gymnázium Matky Alexie	Jesenského 4/A	Bratislava - Staré Mesto	7,94
8	Gymnázium Bilíkova 24	Bratislava - Dúbravka		7,58
9	Gymnázium F. G. Lorcu	Hronská 3	Bratislava - Pod. Biskupice	7,49
10	Spojená škola-Gymnázium	Tilgnerova 14	Bratislava - Karlova Ves	7,23

10 najlepšie hodnotených škôl v Bratislavskom kraji podľa výsledkov žiakov v kategórii: STREDNÉ ODBORNÉ ŠKOLY

1	Stredná zdravotnícka škola	Záhradnícka 44	Bratislava - Ružinov	7,84
2	Obchodná akadémia	Nevädzová 3	Bratislava - Ružinov	7,82
3	SPŠ elektrotechnická	Karola Adlera 5	Bratislava - Dúbravka	7,25
4	SZŠ	Strečnianska 20	Bratislava - Petržalka	7,06
5	Obchodná akadémia	Račianska 107	Bratislava - Nové Mesto	7,04
6	SOŠ pedagogická	Bullova 2	Bratislava - Dúbravka	6,81
7	SPŠ strojnícka	Fajnorovo nábrežie 5	Bratislava - Staré Mesto	6,71
8	SOŠ chemická	Vlčie hrdlo 50	Bratislava - Ružinov	6,54
9	Škola umeleckého priemyslu	Sklenárova 7	Bratislava - Ružinov	6,46
10	Škola umeleckého priemyslu	Dúbravská cesta 11	Bratislava - Karlova Ves	6,45

Z piatich najlepších hodnotených gymnázií na Slovensku, sú tri z Bratislavy. Škola (gymnázium) pre mimoriadne nadané deti na Teplickej ulici v Bratislave obsadila prvú priečku v celoslovenskom rebríčku. Nasledujú gymnáziá v Košiciach a Gymnázium Jura Hronca (GJH) na Novohradskej v Bratislave.

„V dlhodobom miernom postupe naďalej pokračuje aj Gymnázium Grösslingová 18, Bratislava (GAM-ČA), ktoré už figu-

S kritickou situáciou sa tento rok podrobnejšie zaoberá aj Bratislavský samosprávny

čet miest na gymnáziách sa medziročne podarilo navýšiť o 221. „Triedy, ktoré sú k dispozícii sme zväčšili o dvoch až troch žiakov,“ spresnil Droba. Keďže ide iba o drobný nárast, úvahy župy pomaly smerujú k zriadeniu nového gymnázia. To je však „logisticky aj ekonomicky náročné riešenie“, uviedol pre TV JOJ predseda samosprávneho kraja.

Gymnázium nemusí byť jedinou voľbou

Žiakov deviatych ročníkov, ktorí majú dobré výsledky, šéf kraja nabáda, aby sa nebáli podať si prihlášku aj na stredné odborné školy. „Naše stredné odborné školy majú výborné parametre a ak sa spýtate dekanov na MATFYZE alebo na FEIke, tak veľmi radi berú našich absolventov z Adlerky, zo Zochovej, z Vajanského prípadne z ďalších škôl,“ priblížil.

Dobry žiak tak nemusí byť z gymnázia, aby sa neskôr dostal na vysokú školu, dodáva predseda BSK.

K rozhodovaniu o výbere kvalitnej školy môžu prispieť aj rebríčky, ktoré každoročne zverejňuje INEKO. Tie reflektujú na výsledky žiakov na maturitnej skúške, mimoriadne výsledky, a rovnako aj uplatnenie absolventov na trhu práce. „Pri SOŠ nahradzujú Testovania písomnej maturity (40 %). Najvyššiu váhu pri SOŠ (50 %) má regionálna uplatniteľnosť študentov, teda pomer miery nezamestnanosti absolventov školy k priemernej miere nezamestnanosti v okrese, kde škola sídli. Napokon, mimoriadne výsledky študentov majú pri SOŠ váhu 10 %. Pri gymnáziách hodnotíme tie isté ukazovatele ako pri SOŠ, avšak vzhľadom na iné zameranie gymnázií majú tieto

Gymnázium v Pezinku

ukazovatele iné váhy, a to postupne 60, 25 a 15 %,” informuje o metodike INEKO.

Bratislavské gymnáziá sú na špici

ruje v tesnom závесе za prvou trojicou, pričom za týmito štyrmi školami vidieť v rebríčku veľký skok – piate gymnázium (Rayma-

SPŠ strojnícka, Fajnorovo nábrežie

následok, že aj šance tých najlepších žia-

kraj. Župan BSK Juraj Droba uviedol, že po-

Dôležité termíny:**Prvý termín**

Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	29. apríl 2024	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 30. apríl 2024 a 26. apríl 2024
Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa nevyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	2. máj 2024	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 3. máj 2024

Druhý termín

Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	9. máj 2024	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 10. máj 2024 a 13. máj 2024
Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa nevyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania	6. máj 2024	v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj 7. máj 2024

Stredné športové školy

Overenie športového nadania	25. marec až 19. apríl 2024 pre všetky druhy športov
-----------------------------	--

na, Prešov) totiž nasleduje so značným odstupom až 0,7 bodu,“ priblížil výsledky in-

štitút INEKO.

Najvýraznejší skokan je z Modry

Ako najvýraznejšieho skokana tabuľky predstavilo INEKO strednú školu, kto-

rú rovnako nájdeme v Bratislavskom kraji. Ide o Gymnázium Karola Štúra v Modre. Podľa výsledkov hodnotení, gymnázium

prípadne na výveskách školy. Žiak môže byť na prijímacích pohovoroch aj neúspešný, keďže je stanovené, že jednotlivé

miesta. Niektorí žiaci boli prijatí na viaceré školy naraz a napokon si vyberú inú školu ako je tá vaša. V takom prípade je šanca

Prijímacie skúšky na stredné školy sa uskutočnia v apríli a v máji

zaznamenalo „podstatné zlepšenie vo všetkých sledovaných ukazovateľoch“.

Ak sa žiak nedostane, skúste odvolací proces

Po ukončení prijímacích pohovorov, zverejní výsledok stredná škola na svojich internetových stránkach,

testy musí dieťa urobiť minimálne na 50%. V prípade, že nebolo na strednú školu prijaté, lebo prijímacie skúšky nezvládlo, nie je veľká šanca v odvolaní uspieť.

Sú ale aj deti, ktoré prijímacie pohovory úspešne urobia, ale v prvom kole ich neprijmú pre nedostatok

dostať sa na odvolanie vyššia. Nezabudnite odvolanie doručiť včas. Riaditeľ školy preskúma odvolania podľa počtu uvoľnených miest a dôvodov odvolaní, následne vydá nové rozhodnutia alebo potvrdí svoje pôvodné rozhodnutie.

(jp, Foto - zdroj BSK)

DELIKATESO
www.delikateso.sk

CONFISERIE
HEIDEL
MILCHCREME

Privítajme jar v bratislavskej Redute

Na marcovej symfonickej dvojici, vo štvrtok a piatok 21. a 22. marca o 19.00, privítame jar nielen symbolicky dátumovo, ale aj dramaturgickou skladbou hudobných diel. Jarný podtón má úvodná symfonická báseň anglického skladateľa Frederica Deliusa *On Hearing the First Cuckoo in Spring*. Jar reprezentuje aj *Symfónia č. 1 B dur Jarná, op. 38* Roberta Schumanna. Program doplní Mozartov *Koncert pre dva klavíry a orchester č. 10 Es dur, KV 365*. Sólistami večera budú dvaja slovenskí klavíri virtuózi – prof. Marian Lapšanský, bývalý generálny riaditeľ SF a Ivan Gajan. Koncert pre dva klavíry, dvaja výnimoční umelci a dve koncertné krídla na scéne – to všetko zatriktívni zážitok v Redute. Slovenská filharmónia sa po prvýkrát predstaví pod taktovkou Japonca Ryusuke Numajiriho, umeleckého riaditeľa Biwako Hall a hudobného riaditeľa Tokyo Mitaka Philharmonia.

Veľkonočné koncerty Slovenskej filharmónie

Členovia Slovenského komorného orchestra s umeleckým vedúcim Ewaldom Danelom uvedú aj tento rok na Kvetnú nedeľu, 24. marca 2024 o 15.00, Sedem posledných slov nášho Spasiteľa na kríži Josepha Haydna. Dielo, ktoré tradične zaznieva v predveľkonočnom období v Bratislave. Aj tentokrát to bude v Katedrále sv. Martina o 15.00 v rámci cyklu *Hudba v chrámoch*.

V stredu a vo štvrtok 27. a 28. marca 2024 o 19.00 sú na programe Veľkonočné koncerty v bratislavskej Redute. Slovenská filharmónia, Slovenský filharmonický zbor (zbormajster Jan Rozehnal) a kvarteto sólistov – Eva Hornyáková soprán, Jana Kuručová mezzosoprán, Pavol Bršlík tenor a David Szendiuch bas pod

taktovkou Ondreja Olosa, mladého slovenského dirigenta pôsobiacého v Čechách uvedú duchovnú kantátu *Stabat Mater, op. 58* Antonína Dvořáka. Skladateľ komponoval toto dielo pomerne mladý – tridsaťpäťročný. Text hovorí o utrpení Kristovej matky pod krížom, na ktorom umiera jej syn. Dvořák rozčlenil predlohu do desiatich častí. Premiéra sa konala roku 1880. *Stabat mater* je u nás aj vo svete často uvádzaným vokálno-inštrumentálnym titulom. Koncertom si pripomenieme Rok českej hudby.

Apríl s klasickou hudbou

Hneď na úvod mesiaca, vo štvrtok a piatok 4. a 5. apríla 2024 o 19.00, je pripravený veľký hudobný zážitok – spojenie slovenského dirigenta s medzinárodným renomé Juraja Valčuho s dielom slovenského skladateľa Alexandra Moyzeša, ktorý skomponoval dvanásť symfónií. V našťudovaní Juraja Valčuho, čerstvého držiteľa Radu Ľudovíta Štúra I. triedy za

mimoriadne zásluhy o rozvoj Slovenska v oblasti kultúry a umenia, ako aj za mimoriadne šírenie dobrého mena SR v zahraničí, zaznie Moyzesova prvá symfónia. Mladý dirigent patrí k najvzácnejším hosťom aktuálnej 75. koncertnej sezóny. Bratislavský rodák sa stal šéfdirigentom talianskeho Orchestra Sinfonica Nazionale della RAI a hudobným riaditeľom v Teatro di San Carlo v talianskom Neapole a v súčasnosti pôsobí ako hudobný riaditeľ Houston Symphony. Program doplnia štyri posledné piesne Richarda Straussa, ktoré zaznejú v interpretácii medzinárodne úspešnej slovenskej sopranistky Slávky Zámečnikovej, sólistky Viedenskej štátnej opery. Slovenská filharmónia ponúka komorné koncerty s intímnu atmosférou v Malej sále Slovenskej filharmónie. Novinkou sezóny sú *Piesňové večery*. Tretí z nich sa uskutoční v utorok 9. apríla 2024 o 19.00 v Malej sále SF. Slovenský operný spevák Tomáš Šelc sa predstaví v bohatom piesňovom programe, okrem iného aj tvorbu významného českého skladateľa Jana Jakuba

Rybu, ktorého meno sa spája zvyčajne len s vianočnou omšou. Jedinečným prvkom recitálu bude využitie kladivkového klavíra, ktorý navodí historickú atmosféru konca 18. storočia. Slovenská filharmónia sa pod taktovkou Daniela Raiskina, šéfdirigenta SF predstaví na dvojici koncertov vo štvrtok 11. a v piatok 12. apríla 2024 o 19.00. Sólistom večerov bude mladý český husľový virtuóz a koncertný majster Českej filharmónie Jan Mráček, v ktorého interpretácii zaznie Dvořákov *Husľový koncert* a mol. Mráček, najmladší laureát Medzinárodnej súťaže *Pražská jar 2010*, získal v roku 2014 prvú cenu na Medzinárodnej husľovej súťaži Fritza Kreislera. Program doplnia diela Bohuslava Martinů, Antonína Dvořáka a Dmitrija Šostakoviča. Pred piatkovým koncertom sa uskutoční o 18,15 hod. stretnutie návštevníkov so šéfdirigentom vo foyeri Reduty. Orchester Slovenská filharmónia sa predstaví vo štvrtok 25. apríla pod taktovkou Jiřího Habarta, ktorý patrí k najmlad-

šej generácii českých dirigentov. Rodák z Frýdku-Místku sa v Slovenskej filharmónii predstaví debutovo. Finalista dirigentskej súťaže *Donatella Flick Conducting Competition* v Londýne a držiteľ 5. miesta na *Medzinárodnej hudobnej súťaži Zoltána Kodályho*, kde získal niekoľko špeciálnych ocenení sa s našim orchestrom predstaví aj v Žiline na festivale *Allegretto*. Sólistkou v Hummelovom koncerte bude mladá fagotistka Sophie Dervaux, členka Viedenských filharmonikov. Program doplní *Rachmaninova 2. symfónia*.

V aprílovej ponuke nebudú chýbať mimoriadne populárne koncerty *Filmovej hudby*, ktoré sú na programe 18., 19. a 20. apríla 2024 o 19.00. Pridaný je aj doobedný koncert vo štvrtok 18. apríla o 10.00 v *Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie*.

Program koncertov nájdete na filharmonia.sk. Vstupenky si kúpite v Pokladnici SF vo všetky pracovné dni a hodinu pred koncertom alebo online na filharmonia.sk.

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA

marcové koncerty

20 21 22 24 27 28

aprílové koncerty

4 5 9 11 12 13 16 18 19

75. koncertná sezóna 2023/2024

www.filharmonia.sk stream.filharmonia.sk #SlovakPhil

Aká bude Bratislava do roku 2050?

Metropolitný inštitút Bratislavy nechal vypracovať štúdiu s názvom Monografia Bratislava 2050. Tento dokument obsahuje demografickú analýzu a prognózu o rozvoji hlavného mesta na najbližšie desaťročia.

Podľa autorov je hlavným dôvodom vzniku tejto monografie potreba premyslene plánovať mesto a využiť informácie z nej do procesu prípravy nového metropolitného územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky. Z rozsiahleho dokumentu vyplýva, že Bratislava prudko starne a počet obyvateľstva nebude rásť tak rapídne, ako by sa mohlo zdať.

Obyvatel'ov pribudne

To, ako bude v skutočnosti Bratislava do roku 2050 vyzeráť, ovplyvní množstvo rôznych faktorov, no pravdepodobnejším scenárom do budúcnosti je zvyšovanie počtu obyvateľov Bratislavy. Projekčné scenáre síce neposkytujú reálny odhad počtu obyvateľov Bratislavy, ale dokumentujú veľký vplyv migrácie na vývoj počtu obyvateľov Bratislavy. Reálne rozpätie, v akom by sa mohol pohybovať počet obyvateľov v hlavnom meste v roku 2050, je od 470-tisíc osôb po 561-tisíc osôb. Podľa najpravdepodobnejšieho scenára by sa počet obyvateľov Bratislavy mal do roku 2050 zvýšiť na 519-tisíc osôb. Rozpätie možného počtu obyvateľov Bratislavy sa bude v priebehu prognózovaného obdobia zväčšovať a

najväčšiu hodnotu dosiahne v roku 2050, a to až 90-tisíc osôb. V porovnaní so súčasnosťou by išlo o zvýšenie počtu obyvateľov o 43,2 tisíc osôb, resp. o 9,1 %. V prípade súhry viacerých priaznivých faktorov (priaznivý

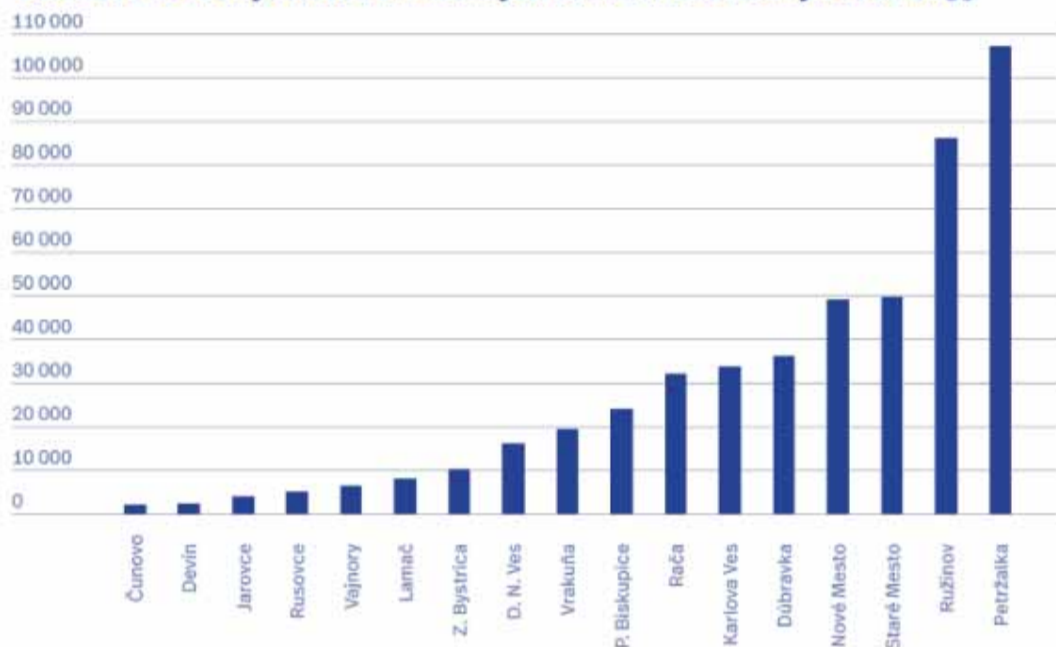
nárast obyvateľov v poproduktívnom veku. Proces starnutia obyvateľov Bratislavy bude v najbližších desaťročiach nezvratný, čo potvrdzujú aj výsledky jednotlivých scenárov prognózy. Podľa najpravdepo-

nulého storočia. V prípade Bratislavy budú tieto silné populačné ročníky posilnené výraznou migračnou vlnou z tohto obdobia spojenou hlavne s osídľovaním Petržalky. Na zvýšenie počtu obyvateľov v mladšom

voja počtu obyvateľov) aj pomerne veľké rozdiely v počte obyvateľov medzi jednotlivými okresmi hlavného mesta. Jedinou výnimkou, kde by zmena poradia prichádzala do úvahy, sú dva najpočetnejšie okresy Bratislava II a Bratislava V. Trend očakávaného počtu obyvateľov však spôsobí, že súčasný nevelký rozdiel v počte obyvateľov sa do roku 2035 pravdepodobne zväčší. Najväčší počet obyvateľov zo všetkých bratislavských okresov bude počas ce-

v blízkosti hranice 106-tisíc osôb. Dva bratislavské okresy s najmenším počtom obyvateľov majú už väčší odstup od prvých troch okresov a tiež odstup navzájom. Počet obyvateľov v okrese Bratislava III by sa mal zvyšovať, do konca prognózovaného obdobia však pravdepodobne nepresiahne hranicu 90-tisíc osôb. S odstupom najmenším bratislavským okresom v počte obyvateľov bude počas celého prognózovaného obdobia okres Bratislava I s počtom obyvateľov tesne pod hranicou 50-tisíc osôb. Priemerný vek obyvateľov sa bude vo všetkých bratislavských okresoch počas prognózovaného obdobia zvyšovať. V tempe rastu priemerného veku nebudú medzi jednotlivými okresmi Bratislavy výrazné rozdiely, takže okresy si s veľkou pravdepodobnosťou zachovajú súčasné poradie vo vekovom zložení obyvateľov. Najstaršie obyvateľstvo je a aj v najbližších rokoch bude v okrese Bratislava I. Do roku 2035 sa priemerný vek obyvateľov v okrese zvýši približne na 46,1 roka. Len s tesným odstupom za najstarším okresom bude okres Bratislava V, ktorý bude mať v roku 2035 obyvateľstvo s priemerným vekom 45,7 roka. Podobné hodnoty priemerného veku obyvateľov budú mať v roku 2035 okresy Bratislava II a Bratislava IV (45,1, resp. 45,0 rokov). S odstupom najmladšie obyvateľstvo má a bude mať okres Bratislava III. Priemerný vek v roku 2035 dosiahne 43,4 roka.

Obr. 88: Počet obyvateľov v mestských častiach Bratislavy v roku 2035

Zdroj: výpočty autorov

vývoj úmrtnosti, vysoká pôrodnosť a vysoký migračný prírastok) by sa počet obyvateľov Bratislavy mohol zvýšiť až na 560-tisíc osôb. Išlo by o zvýšenie počtu obyvateľov o viac ako 85-tisíc osôb, resp. o 18 %. Treba povedať, že vplyv migrácie na budúci vývoj počtu obyvateľov je vo všeobecnosti veľký a v prípade Bratislavy to platí dvojnásobne, pretože Bratislava je centrom celoštátneho významu, čo ovplyvňuje potreby trhu práce aj atraktivitu územia.

Populácia zostarne

Ako tiež ukazujú prognózy, obyvateľstvo Bratislavy bude v najbližších troch desaťročiach starnúť. Hlavným dôsledkom starnutia obyvateľov bude výrazný úbytok obyvateľov v produktívnom veku a výraz-

dobnejšieho scenára sa priemerný vek obyvateľov Bratislavy zvýši do roku 2050 na 46 rokov, čo v porovnaní so súčasnou hodnotou predstavuje zvýšenie o 3,4 roka, resp. 7,7 %. Priemerný vek obyvateľov za obdobie 2022 – 2050 dosiahne v strednom scenári 44,8 roka.

Starnutie obyvateľov v Bratislave sa prejaví aj na zmenenej početnosti obyvateľov v jednotlivých hlavných vekových skupinách. Najzásadnejšie zmeny sa udejú v najstaršej vekovej skupine 65 rokov a viac. Aj keď silné populačné ročníky narodené po druhej svetovej vojne do roku 2050 už nebudú ovplyvňovať populáciu Bratislavy, do poproduktívneho veku sa presunú silné populačné ročníky narodené v Bratislave v 70. a 80. rokoch mi-

produktívnom veku (15 – 44 rokov) počas prognózovaného obdobia bude potrebná vysoká pôrodnosť a vysoká migrácia. Preto sa do roku 2050 zvýši počet obyvateľov Bratislavy v tejto vekovej skupine len vo vysokom a veľmi vysokom scenári, a to o 2,6 %, resp. 11,7 % Strana 133 zo 606 %.

Porovnanie jednotlivých okresov

Počet obyvateľov v okresoch Bratislavy by mal byť počas prognózovaného obdobia pomerne stabilný a jednotlivé okresy si pravdepodobne zachovajú svoje súčasné poradie až do konca prognózovaného obdobia. K očakávanému nezmenenému poradiu okresov podľa počtu obyvateľov počas prognózovaného obdobia prispajú (okrem stabilného vý-

lého prognózovaného obdobia v okrese Bratislava II. Počet obyvateľov v tomto okrese pravdepodobne mierne vzrastie a postupne sa bude približovať k hranici Strana 148 zo 606 130-tisíc osôb. Za okresom Bratislava II bude nasledovať okres Bratislava V, ktorý bol dlho okresom s najväčším počtom obyvateľov v Bratislave a o svoje prvenstvo prišiel krátko pred začiatkom prognózovaného obdobia v roku 2013. V okrese Bratislava V sa pravdepodobne ako v jedinom bratislavskom okrese počet obyvateľov počas prognózovaného obdobia zníži. Tretím v poradí, čo sa týka počtu obyvateľov, je okres Bratislava IV. Počet obyvateľov v tomto okrese sa počas prognózovaného obdobia prakticky nezmení a bude sa pohybovať

Vtáčnik (a Bratislava) v premene času

Ked' sa povie Vtáčnik, nie je každému Bratislavčanovi známe, že ide o časť mesta. V poslednej dobe sa ale tento názov objavuje častejšie a to hlavne s prebiehajúcou bytovou zástavbou.

Bratislavský Vtáčnik má dva významy. Administratívne je to menšia hornatá lokalita mestskej časti Nové Mesto, resp. katastrálneho územia Vinohrady v okrese Bratislava III susediaca s lokalitami Koliba, Ahoj a miestnou časťou Nové Mesto. Má tvar nepravidelného mnohouholníka pripomínajúceho trojuholník, ktorý je doplnený o výbežok približne medzi ulicami Podkolibská a Pionierska. Zo SZ je ohraničený ulicami Podkolibská, Navarte, idealizovanou spojnicou z časti súbežnej s ulicou Bellova k ulici Krahulčia, odtiaľ ideálnou SV hranicou prebiehajúcou západne od ul. Sliacska a z juhovýchodu päťou telesa železnice súbežnej s ulicou Pionierska. Tým aj zasahuje

Zástavba nad depom, kvitnúce agáty, 2023

to, veвериčiek a pod. Ako keby sa Vtáčnik nenachádzal 15 min. chôdze od Starého Mesta.

Studnička v údolí ulice Sliacska stále existuje

Geograficky je Vtáčnik jeden z bratislavských vrškov Kolibského hrebeňa Malých Karpát smerujúceho k hradnému bralu, ktoré ohraničujú centrálnu časť mesta približne zo západu až severozápadu. Vrch Vtáčnik sa nachádza v druhej t.j. severnejšej časti hrebeňa od delenej od južnejšej „priesmykom“ s ulicou Brnenská. Má tvar homolovitého pahorku o výške 276 m, kto-

ktorými v minulosti tiekli dva výdatné potoky prameniace v mieste bývalých studničiek. Studnička v údolí ulice Sliacskej ešte existuje, druhá v údolí ulice Vtáčie údolie už nie. Jej potok tiekol v cca 2 metrovom úvoze s ďalšou výdatnou studničkou. Za prvej republiky ním viedla z Tupého ul. prístupová cesta až do záveru údolia. Po zimných prívaloch sa opravovala, čo skončilo po 2. svetovej vojne. Od vtedy prístup do údolia zaisťovala iba úzka cestička pri oplotení nad úvozom, ktorá spájala Kolibu s novým rušňovým depom. Po roku cca 1969 je úvoz za-

stavbu depa a zásoboval ho vodou. Následne podchádzal v dlhom priepuste koľajisko depa a železničnej trate a pri jej päte približne v osi ulice Legerského sa definitívne napojil do kanalizácie. Pahorok je orientovaný juhovýchodne. Postupne klesá až k ulici Račianskej, t.j. starej mestskej výpadovke Račišdorfská cesta do Rače a následných podhorských vinohradníckych obcí. Od Bieleho kríža pôvodná cesta odbočovala

do vinohradov v trase súčasnej ulice Pri bielom kríži, kde po prerušení železničnou traťou pokračuje vo vinohradoch prevažne ako poľná cesta. Po krížení s Peknou ulicou ústi v starej Rači do ulice Alstrova, čo pôvodne bola hlavná ulica obce. Peší výlet z Rače možno iba odporučiť. Pripomenie pôvodnú atmosféru starých mimomestských ciest, kedy sa pohybovalo ešte iba peši, koňmo alebo povozmi, prípadne kočmi. Nie je to až tak dávno.

Názov inšpirovaný vtáčim spevom

Názov Vtáčnik je modifikácia pôvodného názvu Vogelsang

sa až na malé plochy záhrad a v nepriaznivejších polohách aj výbežkov lesa vždy nachádzali vinohrady. Do lesného porastu väčšinou prechádzali až pri jeho temeni. Lokálne v ňom rástli aj jedlé gaštany, zrejme pozostatky starších výsadiieb. Na päte svahu vinohrady siahali až k Račianskej ulici. Ich celistvosť sa prerušila až roku 1850 novou železničnou traťou do Štúrova. Najprv bola iba jednokoľajná a na vysokom násype s tromi viaduktmi, postupne sa však rozširovala smerom do svahu v dôsledku rastúceho počtu koľají (v súčasnosti 7) a aj nového depa v priestore Vtáč-

Súčasná zástavba Vtáčnika, 2023

Zástavba Tupého ulice, 2024

do kolibského lesoparku, čo sa ešte stále prejavuje občasným výskytom srniek, diviakov, ježkov, bažan-

rý vybieha z hlavného hrebeňa. Je lemovaný dvomi údoliami začínajúcimi na okraji mestského lesoparku,

sypaný a v jeho mieste vedie ulica Vtáčie údolie s vyasfaltovaným povrchom. Oba potoky sú už zapuste-

stavbu depa a zásoboval ho vodou. Následne podchádzal v dlhom priepuste koľajisko depa a železničnej trate a pri jej päte približne v osi ulice Legerského sa definitívne napojil do kanalizácie.

Pahorok je orientovaný juhovýchodne. Postupne klesá až k ulici Račianskej, t.j. starej mestskej výpadovke Račišdorfská cesta do Rače a následných podhorských vinohradníckych obcí. Od Bieleho kríža pôvodná cesta odbočovala

(Vtáčí spev/pieseň). Dá sa predpokladať, že odzrkadľoval intenzívny spev vtáctva tejto lokality. Nedávny a zrejme aj v dávnejšej minulosti hromadný výskyt spevavého vtáctva asi vyplýval z bohatstva potravy, ktorú medzi vinohradmi poskytovali lokálne porasty kríkov tureckých višní (mahalebiek), trníek, šípok, bazy, resp. vzrastlejších agátov a ovocných stromov (čerešní, moruší). Z historickej evidencie totiž vyplýva, že na svahoch Vtáčnika

Viadukty sa tým zmenili na tunely. Ich rozširovanie vidno na použitom materiáli - najstaršie úseky sú tehelné, mladšie z kameňa a najmladšie z betónu. Je pritom zaujímavé, že najstaršie z obdobia minimálnej dopravy sú najširšie.

Územie vinohradov a železničného depa

Tak ako aj iné vinohrady a lesy Bratislavy bol aj Vtáčnik a aj ich severnejšie lokality priamo prístupné z mesta. Trasy pôvodných ciest

Vtáčnik (a Bratislava) v premeně času

zo Starého mesta a aj z mladších vinohradníckych sídiel v oblasti hlavne ulíc Obchodná, Vysoká a Krížna, resp. z priestoru ohraničenom Kollárovým námestím, nám. Slobody, Mýtnou, Fazuľovou a Radlinského prevažne stále kopírujú súčasné ulice. Stavba železnice staré cesty rešpektovala a to do oblasti Kramár a Kolibských lesov dnes už neexistujúcim mostom cez trať z Pražskej ulice v osi Cesty na Kamzík a do severne ležiacich vinohradov tromi viaduktmi v trase ulíc Žabotova, Jelenia a Žilinská resp. mostom cez trať severne od súčasného depa v pokračovaní dnes už neexistujúcej diagonálnej poľnej cesty z Račianskeho mýta. Depom sa nahradilo pôvodné, ktoré sa nachádzalo na terajšej hlavnej stanici. Depá boli pre prevádzku parných lokomotív nevyhnutné, pretože okrem prípravy súprav na cestu, resp. údržbu a opravy sa museli pred jazdou predhrievať. Tým sa nové depo nazývalo aj výhrevňa. Bolo charakteristické dvomi vysokými tehelnými komínmi, ktoré sa zlikvidovali po zavedení elektrickej trakcie.

Vzhľad vinohradov určoval hlavne spôsob pestovania viniča, resp. ich obslužné cesty. Orientačne sa do konca 50-tych rokov minulého storočia pestoval tzv. na hlavu. Vytvorila sa z koreňa tesne nad pôdou a z nej každoročne vyrastali nové plodnosné prúty. Tie sa priväzovali k zvislým kolom z agátového dreva výšky cca 1,5 m

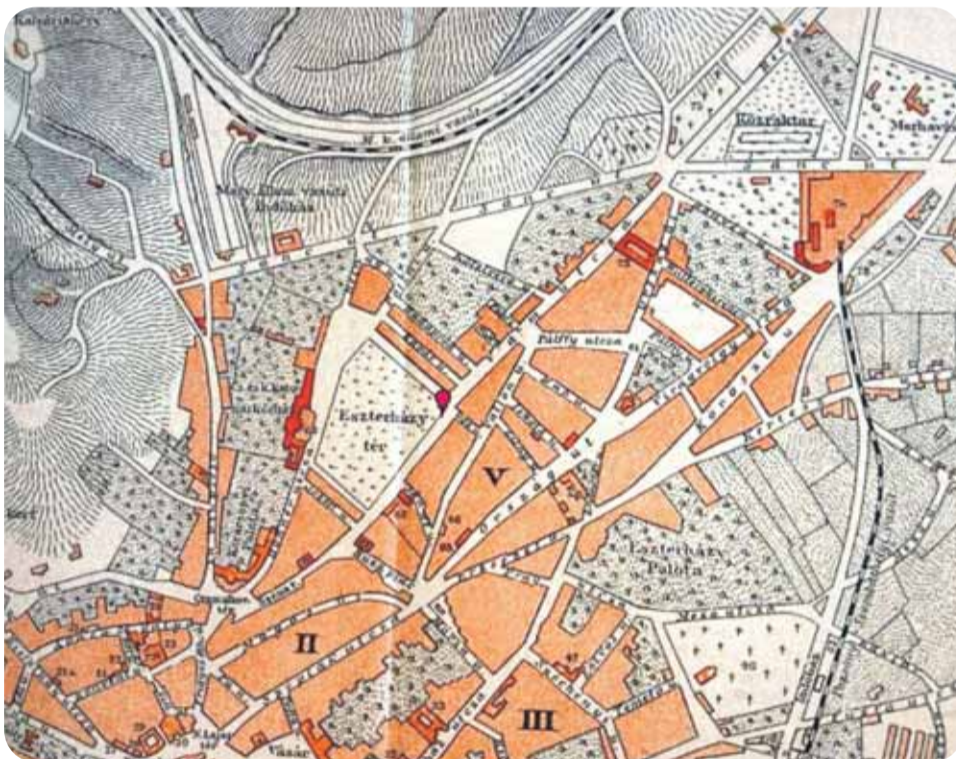

Postupujúca výstavba v spustnutých vinohradoch, 2024

usporiadaných v riadkoch v spone cca 1,0 x 1,2 m a orientovaných podľa tvaru terénu, prípadne parcely. Rovnobežné riadky s kolmi tým určovali všeobecný vzhľad vinohradov. Na starých kresbách sú zakreslené zvislou čiarkou s ovinutou vlnovkou. Výsadbu ohraničovali hromady vyzbieraných kameňov tzv. rúny (kamenice) s porastom kríkov. Bývali relatívne veľké, resp. dlhé, často o ploche aj niekoľko desiatok m² a výšky až cca 2 m. Kolorit vinohradov dotvárali odvodňovacie kamenné rigoly resp. na jednotlivých parcelách jednoduché drevené budy pre úschovu náradia a ochranu pred dažďom. Ich príslušenstvom bývali aj betónové nádrže na zachytávanie dažďovej vody, resp. prípravu roztokov pre ochranné postreky. Výsledne výsadba Vtáčnika prebiehala po svahu a to dokonca i na 2 vrcholových a iba mierne vspádaných plošnejších terasách. Museli sa vytvoriť v dávnej minulosti a boli zvláštnosťou Vtáčnika. Lemovali ich až niekoľko metrov vysoké a strmé svahy s porastmi agátov, kto-

ré okrem zdroja dreva pre koly, prípadne kúrenie zaistovali svojimi koreňmi stabilitu strmých svahov. Zvyšky týchto porastov možno ešte miestne vidieť na doteraz pôvodných

a spoločenských pomerov po druhej svetovej vojne kedy prevažne väčšinoví nemeckí vlastníci vinohradov boli vysídlení, sa zmenili aj pôvodné vlastnícke vzťahy.

Ulice mesta vedúce k vinohradom Koliby a Vtáčnika (tunely pod železnicou nie sú uvedené). Výrez mapy mesta 1895, PAMMAP

svahoch, ale hlavne v časti Podkolibskej ulice, nad Tupého ulicou a podobne. Ale zďaleka už nie sú v takom rozsahu ako bývali pôvodné porasty, ktoré lemovali aj obslužné úvozové cesty, resp. západný svah železnice s Tupého ulicou až k depu.

História osídlenia lokality

Zmenou politických

Roku 1948 bolo založené Prvé vinohradnícke výrobné družstvo v Bratislave, ktoré postupne obhospodarovalo väčšinu bratislavských vinohradov vrátane Vtáčnika. Roku 1965 sa zmenilo na JRD - Vinohrady. Reštitúciami hlavne po roku 1989 sa mnohé vinohrady vrátili pôvodným majiteľom, resp. ich dedičom, avšak títo už nemali

k ich obhospodarovaniu, resp. výrobe vína vhodné podmienky. A keďže sa prerušila aj kontinuita potrebných znalostí, veľká časť vinohradov sa postupne prestala obrábať a pustla. Roku 1993 sa zostávajúca časť JRD Bratislava - Vinohrady transformovala na súčasné PD Bratislava - Vinohrady produkujúce špičkové miestne vína.

Od 60-tych rokov sa v rámci modernizácie pestovania viniča postupne menil aj spôsob jeho pestovania na drôtenkový. Pri ňom sa hlava viniča vytvorila vo výške cca 0,7 m a plodnosné prúty sa

pestovania ale bol aj ekologickejší. Mal ale dopad v zrušení pôvodných parciel a tým aj pôvodného vzhľadu terénu a tým aj vinohradov. Na Vtáčniku bol charakterizovaný viacerými terasami vedenými v spodnej časti svahu po jeho obvoде. Jednotlivé terasy boli pritom oddelené šikmými svahmi. Takýto stav je ešte viditeľný na nezastavaných plochách doteraz, je už ale ojedinelý. Roku 2006 bol totiž schválený Územný plán zóny - Podhorský pás, čím sa v mieste pôvodných vinohradov umožnila výstavba hlavne bytová. Od vtedy sa bývalé územie pôvodných vinohradov stalo predmetom developerskej činnosti a postupne sa lokálne zastavuje.

Prvé známe domy na Vtáčniku pochádzajú zo začiatku 20. storočia. Do prvej svetovej vojny sa v údolí prvého potoka nachádzal iba jeden domček, v ďalšom žil na vrchole kopca miestny hájnik a niekoľko málo domov stálo na začiatku ul. Tupého. V rámci prvej republiky pribudol k prvému domčeku iba jeden ďalší, ďalej vily na Tupého ul., resp. Podkolibskej. Po druhej svetovej vojne sa stav nezmenil, iba sa k depu postavili ďalšie budovy a požiarňa nádrž. Zrejme depo limitovalo inú výstavbu. Úplná zmena nastala až na konci minulého storočia, resp. výraznejšie začiatkom tohto storočia. Bytové domy pohltili vinohrady na svahoch ulíc Tupého, Podkolibskej a Na varte, v dolnej časti svahu priamo

Vtáčnik (a Bratislava) v premeně času

nad depom a v predĺženej časti ulice Tupého pri jej zaústení do ulice Sliachska. A k chatovej osade na vrchole Vtáčnika pribudli rodinné domy. Tým vznikli aj nové ulice napr. Vtáčie údolie, Svätovavrincová, Na Roličkách, Sovia, Pod Vtáčnikom, Frantovská a ďalšie.

Výstavba mení nenávratne tvar krajiny

V súčasnosti sa v lokalite Vtáčnik nachádza už 13 ulíc s viacerými ucelenejšími zástavbami napr. na Tupého, Na Varte, Grand Koliba, Nová Koliba a pod. Súčasne pokračuje ďalšia výstavba prevažne rodinných domov. Nebude dlho trvať a vinice Vtáčnika sa stanú úplnou minulosťou. Tým sa hranica súvislých viníc mesta presunie až za ulicu Sliachsku a priblíži sa

k hranici bratislavského a račianskeho katastra. Bude otáznou, či sa ešte bude dať hovoriť o Bratislave ako meste vína, resp. s vinárskou tradíciou. Mimo okrajového Devína, Rače a Vajnora vinohrady z historickej časti mesta prakticky úplne zmiznú tak ako vymizli vinohradnícke štvrte a dokonca ulice z historického mesta. Nebyť pár jednotlivých domov na Kolárovom námestí resp. Obchodnej, ktoré sa dajú ťažko spočítať na prstoch dvoch rúk, zmizli aj ďalšie typické domy s vinárskou architektúrou. Tiež zanikli povestné viechy a o propagácii bratislavského vína, nehovoriac o víne všeobecne, sa v meste ani nedá hovoriť. Hmotnou pripomienkou tým viac menej zostane iba vinohradnícke múzeum s ar-

Svahová kaskáda bývalého potoka v ul. Vtáčie údolie, 2021

chívom vín Slovenska a väčšinou neprístupné pivnice Starého mesta. Tiež zvyklosti nových Bratislavčanov sú iné - podľa neoverených informácií sa viac holduje pivu a tvrdému alkoholu ako vínu. A pritom sa o víne hovorí, že je to nápoj kráľov.

Vinárska tradícia ustupuje rozvoju

Je to na zamyslenie, pretože vinohrady a Bratislava boli od nepamäti nerozlučne spojené a tým sa málokto veľké a navyše hlavné mesto môže popýšiť. Navyše bolo mestom kvalitného vína, ktoré sa vraj dodávalo až na kráľovský a cisársky dvor. Jej vinice prebiehali na výnimočnom podlaží a s výnimočnou polohou

v zásade v neprerušenej páske od Karlovej Vsi cez mestské vršky Machnáča, Hradného vrchu, Somárskeho vrchu, Slavína a Kalvárie, následne od Lamača cez Kolibský vrch Stráže, Vtáčnik a Kozíarku. Ďalej už mimo mesta pokračovali do Rače, Sv. Jura, Pezinku až k Modre, resp. ešte ďalej. V stredoveku do mesta orientačne zasahovali k zástavbe Obchodnej, koncom 20. stor. ich hranicu tvorili ulice Palisády, Štefánikova, Šancová a Račianska a ešte po druhej svetovej vojne rástli až pri posledne menovanej. Ak to ďalej pôjde týmto spôsobom, je otáznou, či aj v rozľahlejšej Bratislave ostane na vinohrady a vinársku tradíciu nejaká pamiatka. Napriek tomuto vývoju sú tu ešte stále určité možnosti, aby sa vinohrady v meste stali

jeho trvalou súčasťou. Jednak je to avizovaná zmena Územného plánu mesta, ale tejto zmeny by sa vinohrady mali aj dožiť. Po vzore iných miest s podobným osudom by vinohradnícku tradíciu mesta mohol tiež sprostredkovať tzv. zážitkový vinohrad. Takáto možnosť v rámci zvyšku mestských vinohradov na svahu vrchu Stráže stále totiž existuje. Okrem kontaktu s funkčným vinohradom (prípadne aj pivnicou) a výstižnou expozíciou o histórii vinohradov a vína v meste by obyvateľom a turistom umožnil aj intímnejší stret s viničom, jeho produktmi ako aj s výhľadom na mesto. Som presvedčený, že by sa stal atrakciou mesta.

(text a foto František Hájek, red)

Jarná sezóna 2024 bude podľa BKIS pre kultúru bohatá

Ak patríte medzi ľuďmi, ktorí si radi s predstihom plánujú kultúrne akcie či výlety na nadchádzajúce obdobie a najmä na víkendy, tak vezmite do rúk kalendár a poznačte si akcie, ktoré pre Bratislavčanov a návštevníkov hlavného mesta už teraz pripravuje BKIS.

Bratislavské mestské dni / 20. – 21. 4. V BKIS aktuálne pripravujú 21. ročník Bratislavských mestských dní (20.-21. apríl). Víkend plný zážitkov prinesie symbolické odpečatenie brán, sprístupnenie Primaciálneho paláca pre

verejnosť, otvorenie priestorov mestských organizácií a bohatý kultúrny program na území celej Bratislavy, vrátane mestských častí. Bratislavčanov a Bratislavčanky čakajú koncerty, divadelné predstavenia, tvorivé aktivity, hry, komentované prehliadky, pouličné šou a mnoho ďalšieho.

Rande s mestom

V rámci celoročného cyklu Rande s mestom sa pripravujú pravidelné komentované vychádzky pre dospelých, rodiny s deťmi a zraniteľné skupiny. Termíny a témy najbližších vychádzok sú nasledovné:

23.3.2024, Rande s

mestom: Premeny ostrova Grössling, Mariana Hozlárová

24.3.2024, Poštárom v Prešporke, Pavol Adamka, pre rodiny s deťmi

24.3.2024, Bratislavské veže, Iveta Šimovec, pre nepočujúcich

27.3.2024, Salón republiky, Eva Čubrliková, pre ľudí s pohybovým znevýhodnením

30.3.2024, Názov prednášky bude doplnený, Karin Stašková, pre dospelých

31.3.2024, Názov prednášky bude doplnený, Martin Záni, pre rodiny s deťmi

6.4.2024, Názov prednášky bude doplnený, Katarína Čatlošová, pre dospelých

7.4.2024, Názov prednášky bude doplnený, Karin Stašková, pre rodiny s deťmi

13.4.2024, Vily VI, Ingrid Desdevises, pre dospelých

14.4.2024, Pátračka po stopách uja Klobásu (Julo Satinský), Zuzana Babušiaková, pre rodiny s deťmi

20.4.2024, GMB Zoja Droppová, pre dospelých

21.4.2024, Názov prednášky bude doplnený, Pavol Adamka, pre rodiny s deťmi

Cez Open Call BKIS podporuje mnohé kultúrne podujatia v hlavnom meste, z ktorých vyberáme:

14.3. / Biela 6 / **Mladí – srdce komunity: Budúcnosť cez aktívne občianstvo** (diskusia)

16.3. / Klarisky / **Perlový náhrdelník hudby a tanca. Estetika baroka** (hudobno-tanečné vystúpenie)

17.3. / Biela 6 / **CESTA ZA STRATENOU PESNIČKOU** (interaktívny hudobný workshop pre deti s muzikoterapeutickými prvkami)

13.-19.3. / Kino Lumière / **FEBIOFEST Bratislava** (31. me-

dzinárodný filmový festival)

24.3. / Biela 6 / **Tí za oponou** (autorská inscenácia)

24.-27.3. / Klarisky, Zrkadlová sieň / **Bratislava Spring Festival** (medzinárodný festival zborovej hudby)

16.4. / Klarisky / **For You acapella** (koncert)

19.-21.4. / Kamel Klub / **Festival Svetový deň cirkusu 2024**

25.-28.4. / Jezuitský kostol, Zrkadlová sieň, Klarisky / **SLOVAKIA CANTAT 2024** (festival zborovej hudby)

(bak)

Skorá jar znamená riziko aj pre niektoré druhy vtáctva

Nástup mimoriadne skoréj jari cítime a najmä vidíme na každom kroku. Rozkvitnuté stromy, niekoľko centimetrov vysoké porasty ozimín, či spev vtákov nepatrí k typickému obrazu prvej polovice marca. Nie len poľnohospodári či ovocinári s napätím očakávajú, ako sa situácia s počasím bude vyvíjať. Z dôvodu neobvykle skorého času priletu mnohých druhov vtáctva sledujú dianie a riziká s ním spojené aj ornitológovia.

Viacere druhy vtáctva sa vrátili na naše územie zo zimovísk skôr ako zvyčajne, čo súvisí s miernou zimou. „Druhy, ktoré migrujú na krátku vzdialenosť prileteli na svoje hniezdiská takpovediac s časovým

náskokom dva týždne, aj viac. Kým v predošlých rokoch prilietali prvé jedince niektorých druhov ako sú červienky, vrchárky modré, či drozdy plavé v prvej marcovej dekáde, tento rok už beží regulárna a početná migrácia týchto vtákov. Niektoré sovy začali skôr so znáškou a zahrievaním vajec, drozdy čierne si stavajú hniezda a na niekoľkých lokalitách sa už objavili bociany biele,“ informuje Roman Slobodník

z Ochrany dravcov na Slovensku.

Skorá migrácia nesie so sebou riziká. Je možné, že zima ešte nepovedala posledné slovo. Prudké ochladenie by pre milióny hmyzožravých druhov vtákov, ktoré sú už na našom území, mohlo znamenať masové úhyny. „V tomto období majú vtáky spravidla tukové zásoby na minime. Potrava je totiž výrazne menej než v čase jesennej migrácie, kedy okrem

hmyzu majú operence k dispozícii pestrú paletu rôznych plodov a semien. Preto je práve teraz vhodné spevavcom pomôcť poskytnutím krmiva v podobe slnečnice, či repky. Krátkodobou dokážu aj hmyzožravé vtáky „preladiť“ na iný druh potravy ako sú napr. jablká, či múčne červy, ktoré im ponúkame“ informuje Slobodník.

Ohrozené je aj hniezdenie niektorých druhov. Napríklad mucháriky, ktoré majú začiatok migrácie geneticky podmienený, opustia zimoviská v Afrike v štandardnom čase. Keď však prídu na svoje hniezdiská, môže sa stať, že nebudú mať kde hniezdiť. Vhodné dutiny či búdky už môžu byť z väčšej časti obsadené druhmi, ktoré

skorší začiatok procesu hniezdenia prispôsobili skorému nástupu jari. Tento jav pozorujeme už niekoľko rokov. Dochádza k častým súbojom o už obsadenú dutinu, čo nezriedka končí úhynom niektorého jedinca z bojujúcej dvojice druhov.

Ďalšou témou je potrava. Napríklad sýkorky či brhlíky, ktoré buď nemigrujú, alebo iba na kratšie vzdialenosti, začínajú s hniezdením s ohľadom na vývoj hmyzu, ktorým krmia svoje mláďatá, potravu tvoria najmä húsenice. V čase priletu muchárikov môže však už byť hmyz v pokročilom štádiu vývinu (lietajúci), čo je už pre mláďatá menej hodnotná potrava. Nemenej zaujímavým fenoménom je dlhší čas vhodný na

hniezdenie, čo niektoré druhy využívajú na hniezdenie viac ako jedenkrát v rámci roka. „Dlhšie obdobie bez snehovej pokrývky využívajú najmä dravé vtáky či sovy. Vhodné klimatické podmienky v kombinácii s dostatkom potravy spôsobujú, že sokol myšiar, ktorý spravidla hniezdi raz do roka, môže v potravne a klimaticky vhodnom roku zahniezdiť dvakrát. Občas sa k nemu pridáva aj myšiarka ušatá. Druhé znášky majú spravidla u týchto druhov menej mláďat, no i týmto spôsobom vedia pomôcť so znížením strát úrody pre farmárov, niektoré štúdie hovoria až o tretine, čo už sú aj pre poľnohospodárov zaujímavé čísla,“ dodáva na záver Slobodník.

(bak)

www.konditoreikormuth.sk

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

